

СТАНОВИЩЕ

От проф. д-р Снежанка Томова Тишева-Господинова, д.м.н.

Ръководител Катедра «Кардиология, пулмология и ендокринология»-МУ
Плевен; Началник на Първа кардиологична клиника -УМБАЛ «Д-р
Г.Странски» ЕАД-Плевен

ОТНОСНО: *дисертационния труд на д-р Златина Иванова Иванова*
„Проследяване на болни с бронхиална астма. Фармакоикономически анализ»
(Заповед № 936 от 23.04.2018 г. на Ректора на Медицински университет –
Плевен за включването ми в състав на научно жури за защита на дисертационен
труд за придобиване на научна и образователна степен „Доктор”)

I. Актуалност на труда

Бронхиалната астма (БА) е социално значимо заболяване, което предопределя качеството на живот, инвалидизацията и преживяемостта на страдащите от това заболяване. Редица фактори като наследственост, условия на труд, диетичен режим, тютюнопушене и коморбидност. Изучени са генетични локуси, които предопределят изявата на заболяването.

Високата заболеваемост и разпространение на БА води до големи разходи за амбулаторно и стационарно лечение. От значение за обществото ни увеличените разходи, които се предопределят от тежестта, контрола на астмата, възрастта и коморбидитета.

Настоящият дисертационен труд е в отговор на необходимостта от оптимизиране на дългосрочното поведение в и извън болничните заведения при пациенти с бронхиална астма в България. Този факт го прави изключително актуален в съвременната пулмологична помощ.

Проведено е проучване с достатъчна статистическа достоверност и тежест на заключенията и изводите. Авторката обобщава резултатите от своето проучване, като с изводите си допринася за подобряване на проследяването на пациентите и определяне на общите мерки за предотвратяване на рехоспитализациите.

II. Структура на дисертационния труд

Дисертационният труд е представен в завършен вид на 160 страници, 8 таблици, 60 фигури и 1 приложение. Считаю, че структурата на работата е правилна и логична.

Библиографската справка е от 269 заглавия, от тях 49 на български език. Докторантката добре познава работата на авторите по проблемите, които разработва.

Литературният обзор е анализиран от докторантката. Дисертантката обобщава литературния обзор и въз основа на данните от него очертава важните нерешени проблеми.

Цел и задачи:

Целта е ясно формулирана като хипотеза. Поставените 7 задачи са дефинирани съобразно проблемите, които трябва да намерят отговор в дисертационния труд. Задачи №2, 3 и 4 са с 3 или 4 подзадачи, които могат се включат в резултатите.

Клиничен контингент и методи:

Проведено е проучване на 334 пациента с БА, които са били амбулаторни и стационарни в Клиниката по пулмология и фтизиатрия в УМБАЛ-Плевен и ГПСМП «Астма център». Проведено е проспективно наблюдение за 3 години.

Методите на изследване са представени подробно и ясно - от анкетен метод, физикалното изследване до подробно описаните неинвазивни процедури. Подробно са описани методите на изследване на сатурацията, АН и др, производните величини, които са базисни в изследването.

Проучването е комплексно по отношение на изучавания обект и предмет, репрезентативно и изчерпателно за представително време на наблюдение. Наблюдението е проведено от автора на разработката, което го прави особено ценно.

Използват се социологически методи /проучване на документацията/, клинични методи за диагноза и лечение, лабораторен метод, инструментални методи, епидемиологични методи, прилагат се въпросници АСQ7, АСТ, икономически и фармакоикономически анализи, статистически методи. Последните са оптимално подбрани.

Собствени резултати

Резултатите са представени в съответствие с поставените задачи. Попълнени са 334 анкетни карти като 98 са попълнени в стационарни условия. Направена е подробна социално-демографска оценка. Потърсени са зависимости между ИТМ и начина на хранене. Относителният дял на фамилно обременените е 20%. Установена е ролята на професионалните вредности - текстилен прах, химически вещества в съществен процент.

Представени са резултати от функционалното изследване на дишането-на основание на 2231 спирометрии.

Направена е оценка на пациентите в зависимост от тежестта и давността на астмата. Оценена е коморбидността и броя посещения в СПО поради белодробна симптоматика. Направена е оценка на контрола на астмата преди

хоспитализацията чрез въпросници. Важни са проведените фармако икономически анализи.

Дефинирани са 7 извода, които са базирани на проведените проучвания. Изводите са конкретни и имат практическа стойност.

Авторката е представила 4 потвърдителни и 4 оригинални приноса от собствените научни резултати, които аз приемам за важни.

Авторефератът отговаря по структура и съдържание на приетите изисквания в ПРАС на МУ-Плевен.

Посочените публикации към дисертационния труд са 3 и отразяват разглежданите проблеми в дисертацията. Те са отпечатани в реферирани специализирани списания. Във всичките публикации д-р Иванова е първи автор. Има 3 презентации на международни форуми и 3 презентации на български форуми. Посоченото удовлетворява критериите за придобиване на НОС „Доктор”, заложен в Правилника за развитие на академичния състав в МУ – Плевен.

III . Заключение:

Д-р Златина Иванова е представила научен труд, който отговаря на изискванията на ПРАС на МУ-Плевен, като е разработила актуален проблем със съвременни методи.

Изказвам своята положителна оценка за дисертационния труд на д-р Златина Иванова Иванова и считам, че има основание да ѝ бъде присъдена образователната и научна степен „Доктор ”.

25.10.2018г.

Гр.Плевен

Проф.д-р Снежанка Тишева, дмн, FESC